

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เทศบาลตำบลเมืองรามันห์

อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือ ภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง ความรู้ของชาวบ้าน ซึ่งเรียนรู้มาจากพ่อ แม่ ปู่ย่าตายาย ญาติพี่น้อง หรือผู้มีความรู้ใน หมู่บ้านใน ท้องถิ่นต่างๆ ความรู้เหล่านี้สอนให้เด็กเคารพผู้ใหญ่ มีความกตัญญูรู้คุณพ่อแม่ และ ผู้มีพระคุณ มีความ เอื้อ อาทรต่อคนอื่น รู้จัก ช่วยเหลือแบ่งปันข้าวของ ของตน ให้แก่ผู้อื่น ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาเป็นความรู้ที่ มี คุณธรรม สอนให้คนเป็นคนดี สอนให้คนเคารพ ธรรมชาติ รู้จักพึ่งพาอาศัยธรรมชาติโดยไม่ทำลาย ให้ เคารพ สิ่ง ศักดิ์สิทธิ์ และคนที่ล่วงลับไปแล้ว

ภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นความรู้เรื่องการทำมาหา กิน เช่น การจับปลา การปลูกพืช การเลี้ยง สัตว์ การทอ ผ้า ทอเสื่อ การสานตะกร้าและ เครื่องใช้ด้วยไม้ไผ่ด้วย หวาย การทำเครื่องปั้นดินเผา การทำเครื่องมือทางการ เกษตร นอกจากนั้น ยังมีศิลปะดนตรี การฟ้อนรำ และ การละเล่น ต่างๆ การรักษาโรคด้วยวิธีต่างๆ เช่น การใช้ ยาสมุนไพร การนวด เป็นต้น ภูมิปัญญา เหล่านี้เป็น ความรู้ ความสามารถที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ และ ถ่ายทอดมา ให้เรา มีวิธีการหลาย อย่างที่ทำให้ความรู้ เหล่านี้เกิด ประโยชน์แก่สังคม ปัจจุบัน ด้วย คือ

การอนุรักษ์

คือ การบำรุงรักษาสิ่งที่ดงามไว้

การฟื้นฟู

คือการรื้อฟื้นสิ่งที่ดงามที่หายไป เลิกไป หรือ กำลังจะ เลิก ให้กลับมาเป็น ประโยชน์ เช่น การรื้อฟื้น ดนตรี ไทย

การประยุกต์

คือการปรับ หรือการผสมผสานความรู้เก่ากับความรู้ ใหม่ เข้า ด้วยกัน ให้เหมาะสมกับสมัยใหม่ เช่น การใช้ ยา สมุนไพรในโรงพยาบาล ประสานกับการ รักษา สมัยใหม่ การทอผ้าใช้วัตถุดิบไม้ เพื่อให้คนร่วมมือกัน อนุรักษ์ป่า ลักษณะของภูมิปัญญาไทย มีดังนี้

- ๑ . ภูมิปัญญาไทยมีลักษณะเป็นความรู้ ทักษะ ความ เชื่อ และพฤติกรรม
- ๒ . ภูมิปัญญาไทยแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างคน กับ คน คนกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และคนกับสิ่ง เหนือ ธรรมชาติ
- ๓ . ภูมิปัญญาไทยเป็นองค์รวมหรือกิจกรรมทุกอย่าง ใน วิถีชีวิตของมนุษย์
- ๔ . ภูมิปัญญาไทยเป็นเรื่องของการแก้ปัญหา การ จัดการ การปรับตัว รวมถึงการเรียนรู้ เพื่อความอยู่ รอด ของ บุคคล ชุมชน และสังคม
- ๕ . ภูมิปัญญาไทยเป็นพื้นฐานสำคัญในการมองชีวิต เป็น พื้นฐานความรู้ในเรื่องต่างๆ
- ๖ . ภูมิปัญญาไทยมีลักษณะเฉพาะ หรือมีเอกลักษณ์ เป็น ตัวเอง
- ๗ . ภูมิปัญญาไทยมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อ ปรับ สมดุลตามพัฒนาการทางสังคม

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการแพทย์ไทย

การนวดแผนโบราณ

ชื่อ : นางอามีเนาะ วาแมดีชา

ที่อยู่ : ม.๖ ต.กาญูบอเกาะ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการแพทย์ไทย

การนวดแผนไทย

ชื่อ : นายมาหามะ วาแมดีชา

ที่อยู่ : ม.๒ ต.กาญูบอเกาะ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอาหารพื้นบ้าน

การทำขนมพื้นบ้าน ขนมกุเวฮาจิ

ชื่อ : นางอามีเนาะ ยะโอะ

ที่อยู่ : ม.๑ ต.กาญูบอเกาะ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการเกษตรกรรม

การทำเกษตรผสมผสาน

ชื่อ : นางปาตีเมาะ เซ็นหมาด

ที่อยู่ : ม.๑ ต.กาญูบอเกาะ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านหัตถกรรม

การทำขันหมาก

ชื่อ : นางซีซ๊ะ สะมะสะ

ที่อยู่ : ม.๑ ต.กาญูบอเกาะ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการแพทย์ไทย

การทำลูกประคบ (สมุนไพร)

ชื่อ : นางกลือซง อาตะ

ที่อยู่ : ม.๖ ต.กาญูบอเกาะ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการหัตถกรรม

การทำดอกไม้

ชื่อ : นางกลือซง อาตะ

ที่อยู่ : ม.๖ ต.กาญูบอเกาะ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการด้านหัตถกรรม

การทำจักรสานใบหนามเตย

ชื่อ : นางสาวมะ ยามา

ที่อยู่ : ม.๖ ต.กาญูบอเกาะ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการขับร้อง

การขับร้องอนาซีด

